

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 р.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНА (ПЛЕНЕРНА) ПРАКТИКА

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності
023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0743/23
« » (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

Київ – 2023

Розробник: Стрельцова Світлана Вікторівна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «18» серпня 2023 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 9 від «18» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«__» _____ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної (пленерної) практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Навчальна (пленерна) практика		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	15 / 450	-
Курс	3	-
Семестр	5	-
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Тривалість (у тижнях)	2	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. База практики

1. Факультет образотворчого мистецтва і дизайну;
2. Парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
4. Національний заповідник «Софія Київська»;
5. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. Мета та завдання практики

Мета практики – набуття теоретичних знань та розвиток практичних навичок з дисциплін блоку формування фахових компетенцій, стимулювати творчу активність та ініціативу студентів.

Завдання практики:

- ознайомити з методами та прийомами олійного живопису;
- навчити студентів практичним навичкам роботи на відкритому просторі, передачі світло-повітряного середовища;
- розвиток просторової орієнтації, цілісного сприйняття природи з урахуванням загального тонового і колірної стану.
- сприяти формуванню навичок художнього відбору, вміння з різноманіття вибрати найголовніше, композиційно мислити;
- підготувати студентів до самостійної роботи, вміння самому ставити цілі і завдання і реалізовувати їх.

У результаті проходження практики відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

загальні та фахові компетентності:

- ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

- ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент має:

- вміти працювати на відкритому просторі, виконувати закінчені плернерні роботи в техніці олійного живопису;
- знати методи ведення роботи в процесі написання художнього твору;
- пізнати техніку й технологію роботи олійними фарбами;
- знати історію становлення і розвитку плернерного мистецтва.

виконати:

- визнану програмою кількість живописних короткотривалих та довготривалих етюдів у техніці олійного живопису;

Результати навчання:

- РН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу
- РН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- РН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- РН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

5. Структура навчальної практики (плернер)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Художня діяльність практиканта в техніці олійного живопису	
1. Установча конференція	1
2. Складний натюрморт на передачу матеріальності предметів	20
3. Пейзаж на передачу стану природи (4 шт.)	20
4. Етюди голови натурника в оточенні (2 шт.)	26

5. Етюди одягненої пів постаті в оточенні	12
6. Зарисовки з натури, вільна графіка (робота м'якими матеріалами)	10
7. Звітна конференція у форму перегляду	1
Разом	90
Усього	90

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

1. Установча конференція (1 год.) Узгодження організаційних аспектів проведення пленерної практики. Ознайомлення з вимогами програми практики, з умовами її проведення, метою та завданнями; з вимогами до звітності та оцінювання її результатів; з правилами заповнення документації. Перелік завдань для виконання практики.

2. Складний натюрморту на передачу матеріальності предметів (20 год.)

Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50x60 см. Завданням студентів є живописне зображення натюрморту на пленері на передачу матеріальності предметів. Робота на свіжому повітрі проковує студентів до формування вмінь передавати настрої зображуваного натюрморту, світло-тінь, колір. Розуміти значення кольорового співвідношення в творчості художника.

Створення живописного етюдів у певній техніці на тональні та кольорові співвідношення. Зображення загальних тонально-кольорових співвідношень при зображенні натюрморту на матеріальність, композиційно-тематичні завдання за мотивами оточуючої дійсності.

Найважливішим завданням в роботі є передача загального тонового і колірний стану натури. А також уважне вивчення в роботі впливу світла і повітря, навколишнього середовища на колір і тон предметів натюрморту.

Розмір: 50x60 см. Матеріал: полотно, олія.

Мінімальний обсяг: 1 етюд.

3. Пейзаж на передачу стану природи (4 шт) (20 год.)

Виконується кілька етюдів пейзажу з урахуванням стану природи. Це може бути як ранок так і вечір. Значення кольорового співвідношення при створенні художником творчої роботи.

Створення олійних етюдів у певній техніці на тональні та кольорові співвідношення. Зображення загальних тонально-кольорових станів пейзажу впродовж дня і в різних погодних умовах, композиційно-тематичні завдання за мотивами оточуючої дійсності.

Розмір: 30x40 см. Матеріал: полотно, олія.

Мінімальний обсяг: 4 етюди.

4. Етюди голови натурника в оточенні (26 год.)

Виконання загальних тонально-кольорових етюдів з різним освітленням та оточенням. Виконання етюдів голови методом стилізації зображення, узагальнення. Оволодіння методом та технікою роботи олійного живопису. Виконуються два етюдів голови натурника в різних станах: на сонці і в тіні.

Необхідне уважне вивчення впливу пленерного освітлення на колір і тон тіла, зміни кольору і тону її площин під впливом середовища.

Дане завдання (як і всі пленерні завдання) бажано виконувати з підмальовкою. Застосування підмальовки допоможе добитися в етюді пленерної свіжості і прозорості, зробити фактуру етюдів більш різноманітною.

Розмір: 40x50 см. Матеріал: полотно, олія.

Мінімальний обсяг: 2 етюдів.

6.2. Завдання для самостійної роботи

5. Етюд одягненої пів постаті в оточенні (12 год.)

Етюд голови з плечовим поясом натурника виконується олійними фарбами. Лаконічне оточення, ясне освітлення, сприяють тому, що вся увага зосереджується на головному завданні, а саме на конструктивному, анатомічному вивченні природи.

В етюді потрібно зобразити голову людини в об'ємі, передати її характер, вірно визначити тональність, уважно виліпити форму з урахуванням її анатомічної будови. Потрібно домогтися, щоб зображена натура сприймалася в середовищі, володіла матеріальністю, цілісністю, пластичністю.

Розмір: 40x50 см. Матеріал: полотно, олія.

Мінімальний обсяг: 1 етюд.

6. Зарисовки з природи, вільна графіка (робота м'якими матеріалами) (10 год.)

Виконання практичних завдань: загальних світло-тонових зарисовок архітектури з різним освітленням. Передача загальних станів пейзажу впродовж дня й в різних погодних умовах на виявлення світло-тонового розподілу вугіллям, сангіною, соусом, тушшю та пером. Начерки з постаттю людини як стафажного елемента в середовищі.

Розмір: А 4. Матеріал: м'які матеріали, олівець, туш, маркери, соус, сангіна.

Мінімальний обсяг: 10 начерків.

7. Звітна конференція у формі перегляду (1 год.)

Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу, відбором кращих робіт для методичного фонду та звітної виставки.

Звіт з практики проходить у формі перегляду робіт. Оцінка за практику виставляється у 5-му семестрі з урахуванням рейтингових балів за видами

діяльності. Крім творчого перегляду здійснюється ще й колективна форма підведення підсумків практики – підсумкова конференція, на якій аналізуються позитивні і негативні аспекти роботи під час практики.

Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику повторно, у вільний від навчання час.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із програмою та змістом навчальної практики (пленер), умовами її проведення, вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;
- Кращі роботи відібрані викладачами залишити для збагачення методичного фонду.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Надавати загальні рекомендації та індивідуальні консультації до виконання кожного з поставлених завдань студентами;
- Відбір кращих робіт для організації виставки та для поповнення методичного фонду.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Складний натюрморту на передачу матеріальності предметів	Готова робота на перегляді	20	1	20
2	Пейзаж на передачу стану природи (4 шт.)	Готова робота на перегляді	5	4	20
3	Етюди голови натурника в оточенні (2 шт.)	Готова робота на перегляді	10	2	20
4	Етюди одягненої пів постаті в оточенні	Готова робота на перегляді	10	1	10
5	Зарисовки з натури, вільна графіка (робота м'якими матеріалами)	Готова робота на перегляді	3	10	30
Максимальна кількість балів					100
Підсумковий рейтинговий бал					100

Критерії оцінювання рівня виконання завдань:

У першому завданні (Складний натюрморту на передачу матеріальності предметів) (макс. 20 б.), оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 5 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу – 5 б.; 3) збереження силуетів, об'єму – 5 б.; 4) кольорове та тонове вирішення з урахуванням тепло-холодності – 5 б.

У другому завданні (*Пейзаж на передачу стану природи 4 шт.*) (макс. 5 б.), оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 1 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу, збереження силуетів, об'єму – 2 б.; 3) кольорове та тонове вирішення з урахуванням тепло-холодності – 2 б.

У третьому та завданні (*Етюди голови натурника в оточенні*) (макс. 10 б.) робота оцінюватиметься за критеріями: 1) композиційне вирішення в заданому форматі – 5 б.; 2) кольорове та тональне вирішення з урахуванням тепло-холодності на пленері – 5 б.

Четверте завдання (самостійна робота) (*Етюди одягненої пів постаті в оточенні*) (макс. 10 б.), робота оцінюватиметься за критеріями: 1) композиційне вирішення в заданому форматі – 5 б.; 2) кольорове та тональне вирішення з урахуванням тепло-холодності на пленері – 5 б.

П'яте завдання (самостійна робота) (*Зарисовки з натури*) (макс. 3 б.), оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 1 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу, збереження силуетів, форм, площин – 1 б.; 3) тональне вирішення з урахуванням повітряної перспективи – 1 б.

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані живописні роботи (всього 6) графічні замальовки (всього 10) їх демонстрація на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

- кількість завдань виконана в повному обсязі;
- рівень виконання завдань;
- якість відвідування та ставлення студента до практики;
- своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою навчальної практики (пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики.	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; студент не в змозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; студент не в змозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі або не виконані взагалі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням

завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	
---	--

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

1. Демиденко О. І. Рисунок. Гіпсова класична голова людини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Демиденко ; Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. 93 с. – ISBN 978-617-529-088-0. (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 1 примірник)
2. Жердзицький В. Особливості художнього сприйняття живопису. Дизайн-освіта, 2008. Х.: ХДАДМ, 2008. 168 с.
3. Зайцева В. Практика композиції : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 116 с. : кольорові. іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої граматики : навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. 2-е видання перероблене та доповнене. Київ : Вища школа, 2002. 190 с. : іл. ISBN 966-642-055-4 (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 69 примірників)
5. Техніка і технологія олійного живопису [Текст] : навчальний посібник; уклад.: Е. В. Белкіна, О. І. Конопко. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету).
6. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е.В. Белкіна, О.І. Конопко. К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2010. 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).

7. Тоцький І. Матеріалознавство (для живописців) : курс лекцій. Луцьк : [б. и.], 2011. 136 с. (Наявний в бібліотеці Університету).
8. Чепіль Л. П., Запорожець Г. М. Навчальний натюрморт: підготовка рисунка під акварельний живопис. Мистецтво та освіта. Київ : Педагогічна думка, 2018. № 1. С. 45-51 (Наявний в бібліотеці Фахового коледжу «Універсум» 1 примірник)
9. Яремків М. Композиція : творчі основи зображення : навчальний посібник для вищих навчальних закладів 1-2 рівня акредитації; редактор О. Прицюк. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 112 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
10. Яремків М. Композиція. Творчі основи зображення [Текст] : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 112 с. (Наявний в бібліотеці Університету).